

Pirkanmaan ilmastotiekartan yhteistyöryhmän kokous

Aika: to 14.12.2023 klo 9–11

Paikka: Kokouskeskus Pellava, Tammerkoski / Teams

Läsnä: Katja Alakerttula, Matti Lipsanen, Ossi Kekki, Oona Lintunen, Mari Rajala, Arja Pihlaja, Tapani Touru, Soili Ingelin, Suvi Holm, Helena Herttuainen, Karoliina Tuukkanen, Heikki Moilanen, Eeva-Maria Suontakanen, Liisa Hyttinen, Kari Kankaala, Antti Lippo, Terhi Törmä

Yhteenvedo kokouksesta

9.00 Kokouksen avaus: Johtaja, Mari Rajala, Pirkanmaan ELY-Keskus

Mari Rajala avasi kokouksen ja kävi läpi ajankohtaisia asioita. Kansainvälisessä ilmastopolitiikassa on otettu kauan kaivattu askel eteenpäin, kun COP28 kokouksessa Dubaissa saatiin lausunto luopua asteittain fossiilista polttoaineista. Suomessa on tällä hetkellä noin 200 miljardin arvosta vihreän siirtymän investointeja suunnitteilla ja lausuma tukee entisestään tätä myös jatkossa. Pirkanmaan ELY-Keskukseen on tulossa kansallinen erikoistuminen taakanjakosektorin ilmastotoimiin. Hallitusohjelman mukaisesti valmisteilla on aluehallinnon uudistus ja uuden viraston on tarkoitus aloittaa vuonna 2026.

9.05 Pirkanmaan Vetyaktivaattori –hanke: Vetyekosysteemi & tilannekuva: Projektipäällikkö Eeva-Maria Suontakanen ja Tietosuunnittelija Oona Lintunen, Pirkanmaan liitto

Eeva-Maria Suontakanen esitteli vetyekosysteemin rakentamisen ja koordinoinnin toimintamallia. Mallia on ollut rakentamassa Gaia Consulting. Mallia on työstetty haastatteluiden ja työpajan avulla. Pirkanmaan kärkiteemoiksi on valittu *välineiden ja koneiston valmistaja, puhdasta polttoainetta & lämpöä, innovatiivinen koulutuskeskittymä sekä korkean jalostusarvon tuotteiden kehittäminen*. Ekosysteemin tavoitteena on mm. merkittävien laitosinvestointien houkuttelu Pirkanmaalle. Toimintastrategian ytimessä on liiketoimintavetoisuus ja yhteisen tiekartan laatiminen. (Esitys liitteenä)

Oona Lintunen esitteli seuraavaksi Pirkanmaan vetytalouden tilannekuvaa. Tilannekuva on juuri valmistunut. Paketti sisältää mm. perustiedot vedystä, arvoketjusta ja tuotantopotentialista. Pirkanmaalla vetytoiminnalle tunnistettuja alueita ovat erityisesti Sastamalan Äetsä ja Tampereen kaupunkiseutu. Muun muassa Tampere-Pirkkalan lentokentän vetypotentialiaa on selvitetty, mikäli vetyputki sinne toteutuu.

Pirkanmaan vetytalouden vahvuudet liittyvät vihreän vedyn arvoketjun osiin, jotka eivät ole suoraan kytköksissä vihreän sähkön tai vedyn alkutuotantoon. Haasteita on vähäisessä vihreän sähkön tuotantopotentiaalissa, joka on syksyn aikana pienentynyt mm. maakotkan reiviirin takia. Suurin vedyn loppukäyttäjä Pirkanmaalla on raskaassa liikenteessä. On mahdollista, että Pirkanmaalle on tulossa vetyputki, mikä puolestaan tukisi mm. Tampere-Pirkkalan lentokentän vedyn käyttöä. (Esitys liitteenä)

Toimintamalli ja tilannekuva löytyvät Pirkanmaan liiton aineistopankista:

<https://pirkanmaa.mediafiles.fi/catalog/Pirkanmaa/r/2050/>

<https://pirkanmaa.mediafiles.fi/catalog/Pirkanmaa/r/2051/>

Tulevat tapahtumat:

Vetyekosysteemitomijoiden tapaaminen 31.1.2024 klo 12 Tampere
Vetyvoo-ryhmä to 8.2. klo 8.30–16 Hervannan kampus

Keskustelusta poimintoja:

- Vetyekosysteemin kotipesäksi alustavasti ehdotettu Business Tamperetta.
- Jotta Pirkanmaalle saadaan lisää laitosinvestointeja, tulisi ainakin infra Pohjois-Pirkanmaalla saada kuntoon, alueita pitää olla saatavilla (kaavoitettu teollisuusalueeksi tontteja) sekä maankäytön suunnittelussa tulisi ajoissa miettiä, onko meillä tilaa vetylaitoksille.
- Mikä Pirkanmaan vetyekosysteemin profiili eroaa länsirannikon profiilista siten, että Pirkanmaalla on rajallinen sähköntuotantokapasiteetti. Jos saadaan vetyputki, voimme keskittyä jalostukseen korkeamman arvon tuotteiksi. Se voisi olla järkevämpi profilointi Pirkanmaalle. Ilman putkea täytyy profiloitua muihin arvoketjun osiin, kuten koulutukseen. Länsirannikko panostaa sähkön tuotantoon.

9.45 Kiertotalous Pirkanmaa kuntien tukena kiertotalousmurroksessa: Vanhempi asiantuntija Karoliina Tuukkanen ja Projektipäällikkö Heikki Moilanen, Kiertotalous Pirkanmaa

Karoliina Tuukkanen ja Heikki Moilanen esittelivät Kiertotalous Pirkanmaan eli KIPI:n toimintaa. Keskus toimii kiertotalouden ekosysteemin koordinaattorina Pirkanmaalla, joka tuo toimijoita yhteen ja on mukana kehittämistoimenpiteissä. Kuluttajat on rajattu omasta toiminnasta pois, fokus julkisissa toimijoissa ja yrityksissä. Verkostoyhteistyö on työn ytimessä. Toiminnan kolme kärkiteemaa ovat katu- ja maarakentaminen, paikalliset teollisuuden sivuvirrat ja talonrakentaminen. Kärkiteemat on valittu sen mukaan, missä on suurin taloudellinen ja ympäristöllinen hyöty. (Esitys liitteenä)

10.25 Kohti Hiilineutraalia Pirkanmaata 2030 – tiekartan päivitys: Projektipäällikkö Katja Alakerttula, Pirkanmaan liitto

Katja Alakerttula esitteli maakunnallisen hiilineutraali Pirkanmaa -tiekartan päivityksen rakennetta ja aikataulua. Tiekartan sisällön ja visuaalisuuden suunnittelu on käynnissä helmikuuhun 2024 asti. Tulossa on visuaalinen ja interaktiivinen tilannekuva sekä arvio tärkeimmistä toimista, joilla maakunnalliseen hiilineutraaliustavoitteeseen päästään. Painopisteinä tiekartassa ovat TKI, elinvoima, kiertotalous- ja hiilikädenjälki. Tiekartta esitellään kunnille maaliskuussa -24 pidettävissä aluekehitysiltapäivissä, joissa teemoina ovat

tiekartta, maakunnallinen hiilineluselvitys, kiertotalous sekä ajankohtaiset nostot alueittain. Päivitetty tiekartta menee lausunnoille kunnille ja sidosryhmille keväällä. Poliittinen prosessi käynnistyy ympäristö- ja ilmastojooston lähetekeskustelulla tammikuussa 2024. Tavoitteena on saada päivitys hyväksytyä maakuntahallituksessa ja julkaistua kesäkuussa 2024. Liitteenä ppt-esitys.

Seuraava kokous

Seuraavasta kokouksesta tulee doodlekysely osallistujille. Kokous järjestetään helmi/maaliskuussa 2024.